

BYTA

– One more time! – surinka tribūnoms Fredis ir trisdešimt tūkstančių vyrų, prisiekusių Fandango karių, sukala kalavijais į skydus.

Fredis moka įkaitinti minią, bet čia ne šiaip sau minia, o žmonės, kurie jais patikėjo. Nuo šiol Beno uždelstas atpildas yra tapęs masiniu reiškiniu, visos karalystės reikalas, ir jeigu jis pertemps gumą, vyrai nekontroliuojami šoks vykdyti teisingumo.

Ieško akimis Beno – jo Funeral prie pat stadiono ir toks galingas geležų gausmas net mirusį ten būtų prikėlęs. Gal koks apsauginių atšepėlis jį sulaikė prie įėjimo ir atsisako be kalavijo praleisti? Betgi ne – čia kiekvienas žino, kaip atrodo Fandango didvyris – tablo nuolat transliuoja jo nuotrauką.

Reikia pradėti refreną.

– *We will, We will... ROCK YOU!* – šauna kumštį į dangų.

Medikų personalas įneša Ramiaveidį į aikštę. Veidas sumaltas į bulvę, bet pro ištinusių lūpų skylę vis dar girdėti šnypštimas.

Adrenaliną pasiekia maksimumą: tribūnos pašoka ant kojų, daugeliui iš nasrų virsta seilės – visi nori švęst teisingumą, matydami, kaip iš gyvatžmogio žiaunų pučiasi kruvinas burbulas.

Ir staiga tas visuotinis tūkstančių vyrų riaumojimas, prieštaraudamas kylančiai muzikai, prityla ir netgi suklūsta.

Nustoję vanot kalavijais žmonės jais pradeda rodyti į South Stand tribūną už vartų.

Fredis atsisuka – Benas! Sėdi kaip niekur nieko pačiame pigiausiame sektoriuje. Tarsi būtų eilinis žiūrovas ir ne jo uždelstas kerštas visoje karalystėje rinktų pilnus stadionus.

– Yeah! – pasveikina Fredis.

Benas atsako jam linktelėjimu.

– Do it, – Fredis jį kviečia, bet Benas gestais parodo, kad negali išbėgti į aikštę. Su džiaugsmu pats persmeigtų kirminą, bet negali – jam burbulas – kas kartą, kai žudo tą išgamą, pats kelis kartus miršta.

Prisiminęs šią Beno problemą Fredis daugiau jo neragina – čia yra kam atsirokuoti už jį, suvesti jo nesuvestas sąskaitas, svarbiausia, kad jis yra vietoje ir gali stebėti Fandango. Atsisėda prie klepo ir švelniais, ilgesingais akordais pradeda skelbti nuosprendį.

– *I've paid my dues / Time after time*, – rodo į Beną už vartų – jis yra šio teksto autorius, Fredis jį tik įgarsina – *I've done my sentence / But committed no crime...*

Benas patvirtina linktelėjimu, kad jį suspardė už nieką: jis šito švokščiančio džentelmeno prieš tai akyse nematė – taikliausiai miegojo dėžėj, kai tas jį nusprendė žudyti.

– *And bad mistakes*, – kilsteli balsą Fredis. – *I've made a few*, – bando Beno paveikslui suteikti šiek tiek negatyvo, tuo tik dar labiau jį sužmogindamas – visi mes kartais gyvenime klystame.

– *I've had my share of sand / Kicked in my face*, – tarsi gavęs

smūgi į veidą staiga pašoka nuo klepo. Rodžeris sukala būgnais, Mėjus sprogdina gitarą, tribūnos sulaikiusios kvapą laukia kruvinos kulminacijos.

Sugrūdęs mikrofoną į stovą Fredis staigiu rankos judesiu atidalina viršutinę jo dalį ir leidžiasi prie Ramiaveidžio.

– *And we mean to go on and on and on and on*, – sutartinai banguoja tribūnos.

Fredis kelia stovą į viršų – iš lėto, kaip budelio kirvį – tuoju apatinis jo galas persmeigs gyvatžmoguiui širdį. *We are the champions, my friends!* – nuskambės nugalėtojų salvės – perspėjimas visiems ramiaveidžiams, kas jų laukia už nekalto suspardymą. Mūsų dabar yra tūkstančiai ir mes šukuosim Londono skersgatvius, kol jūsų visų neišrankiosim.

Užsimojimas baigtas ir Benas jau praktiškai mato, kaip iš Ramiaveidžio krūtinės fontanais išsprogsta kraujai. Gyvatė keliauja į pragarą, o jis išmeta keršto gitarą ir pradeda naują gyvenimą. Savo paties gyvenimą, be tų visų nesuvestų sąskaitų.

Bet, Fredžiui taip ir nespėjus jo persmeigti, Ramiaveidis staiga atsistoja ir tai yra Stevenas Gerrardas. Skriejantis į jį kamuolys idealiai gula ant kojos ir jis iššauna kaip iš patrankos. Jamesas iššoka vartuose, bet per vėlai – nebepasiekia. Kamuolys perplėšia tinklą ir kala Benui į galvą.

Fuck! – visas stadionas stveriasi už galvų. Išskyrus „Liverpoolio“ sirgalius – tie, aišku, paklaikę iš laimės: 9 rungtynių minutę „Liverpoolis“ pirmauja 2:0 – klausimų jau čia nebėra. Vienintelis klausimas, neduodantis Benui ramybės – kodėl jis yra plaktukas? Kas ir už ką jį įgrūdo į šitą iš anksto pasmerktą šaltibarščių spalvos atributiką?

Eidamas į stadioną jis šiandien stebėjo paauglį su Dauno sindromu ir „Liverpool“ maikę ir šaliką. Vaikis atrodė laimingas, apsuptas suaugusių fanų. Dabar jis iš čia išvažiuos visiškai paklaikęs iš laimės, dar maždaug penkias valandas, kol pasieks Liverpulį, gers jų pergalės siautulį – šitaip tą įgimtą traumą galima ir iš viso pamiršti, nugyventi laimingą gyvenimą – bent jau tikrai prasmingesnį už visų sveikų lūzerių, su kuriais susimetė Benas. Ir kodėl jį iškrovė Barkinge? Negalėjo tas dešrinis busiukas pavažiuoti dar kelias valandas ir išversti jį Liverpulyje?

Į Upton Parką jis atsikraustė 2000 kovą, dabar 2003 vasaris – tiek laiko jam užtruko suprasti, kokio pobūdžio apeigos vyksta jo gimtajame distrikte. Maždaug kas antrą savaitgalį iš Upton Parko stoties leidžiasi minios žmonių su mėlynai bordiniais šalikais: Hammers are Massive! – skanduoja. – Irons never give up! Ties Beno Funeral ta įsiutusi publika

nusuka į stadioną ir dvi valandas paskui gatvė rami, tik iš stadiono gelmių ataidi masiniai šauksmai ir atodūsiai. Po dviejų valandų vartai plačiai atsidaro ir juos išleidžia namo. O tu šūdų šūde šūdžiausias! – kaip pasakytų Edis... atrodo, kad visą jų įtūžį triskart per mėsmalę perleido. Brenda atgal į stotį tylūs, kaip žemę pardavę. Rimtai, tokie prislėgti, kad net žiūrėti baisu.

Po dviejų savaitių ir vėl – atsigavę kažkokioje sanatorijoje varo į savo amžiną karą.

Ir šito sezono pradžioje (nežinodamas, kad tai sezono pradžia) per patį jų antplūdžio piką Benas išėjo iš Funeral su savo „Manchester United“ maike. Muštynių pavyko išvengti, bet replikos, kurių susilaukė, nebuvo iš maloniausių, laimei, daugelio jų nesuprato, nes einantis kontingentas kalbėjo tokią anglų kalbos atmainą, kurios net Londono centro džen-telmanai klausytųsi perkreipę veidus.

Pajutęs šią žiaurią atskirtį (jis savo distrikte ir laikomas svetimu) nusprendė pagaliau įsigilinti. Kaip vadinasi klubas, kuriam pasišventę tūkstančiai trenkiasi į Londono užkampį? **West Ham United...**

Nieko net arti panašaus iki tol nebuvo girdėjęs, bet futbole jis nebuvo stiprus. Žinojo tik patį beisiką: „Barceloną“, „Realą“; iš anglų – „Liverpoollį“, „Arsenalą“, tą patį „Manchester United“... esantis ir čia žodis „united“ Benui nuskambėjo viltingai.

Kurioje lygoje žaidžia? Premier – aukščiausia Anglijos lyga.

Su Victoria&Albert Collection flajeriais maišydamas Londono pakraščius Benas buvo užėjęs tokias futbolo gūdumas, apie kurių egzistavimą žino tik pašvęstieji. Vienas tokių dugnų buvo Dagenham&Redbridge klubas – stadionas toliau net už Barkingą, žaidžia jie Istmijos lygoje, kas Anglijos masteliu reiškia septintą lygą (net ne antrą, ne trečią – septintą!), ir vis tiek pusė District linijos traukinio atvažiavo su jų šalikais. Kas su tais žmonėmis negerai? – pagalvojo apie juos tada Benas ir nusuko mėtyti flajerių.

Palyginus su anais vargšais, sirgti už „West Ham United“ jam pasirodė karališkas reikalas. Kas pavaizduota ant šaliko? Du sukryžiuoti plaktukai, saugantys viduramžių pilį. Ženklas, kuriuo westhameris pasveikina kitą westhamerį – veido aukštyje sukryžiuotos rankos – fizinis atkartojimas herbe sukryžiuotų plaktukų, bet atrodo kaip kaulai ir kaukolė senovinėje piratų vėliavoje. Abejonių sukėlė tik himnas: Aš amžinai pučiu burbulus, jie skrenda aukštai, pasiekia dangų, o tada, kaip ir mano svajonės, išnyksta ir miršta – sėkmė visada paslėpta... Neskambėjo kaip nugalėtojų himnas, bet Benas į šitą užuominą kažkaip numojo ranka. Jam imponavo pats ritualas: West Hamui kas kartą įmušus, muilo burbulų mašinos realiai jų iššaudavo tūkstančius – matant gyvai tokį vaizdą turėjo sugniaužti gerklę.

Kol jis rinko šią informaciją, pralėkė pirmi dešimt turų. Ir kai jau apsisprendė: Sergu! – Premier lygos lentelėje West Hamas buvo ketvirtas nuo galo – iškart virš damoklinio brūkšnio, už kurio sėdi mirtininkai.

17. West Ham United – 8

18. Manchester City – 8

19. Sunderland – 8

20. Bolton Wanderers – 7

Beno tai neišgąsdino – jis ir pats dar ne taip seniai atšokęs nuo visiško dugno kapanojosi iš lėto į viršų... Staiga jis save pamatė kaip West Hamo talismaną – tą slaptą dėmenį, užkoduotą jų himne – *fortune is always hiding* – per šią nemirtingą sąjungą jie galutinai ištrauks vienas kitą.

Jam jau norėjosi į kažką integruotis, jausti komandinį petį, pasikrauti adrenalino ir paskui visą savaitę medžioti kaip ant sparnų. Gal net kažkurį iš savaitgalių priešininkų sirgalių būry pamatyti savo amžiną priešą – su koku malonumu nuluptų jam odą nuo veido, stebimas savo komandos – stebimas, gal net ir padedamas... žodžiu, jis pradėjo vaikščioti.

Pirmos Beno-plaktuko rungtynės Boleyn Ground stadione (taip oficialiai jis vadinosi, neoficialiai – Upton Parko) įvyko 2002 spalio 27 – West Hamas priėmė „Evertoną“. Po gana apylygio mūšio teko išeiti nuleidus galvą, taip ir negavus pasigrozėti, kaip dirba burbulų mašinos – 0:1.

Po dviejų savaitių su „Leedsais“ muilo patrankos jau veikė pilnais pajėgumais, net tris kartus stadionas plyšo nuo visuotinės laimės, bet finale – 3:4.

Prieš dvikovą su „Manchester United“ Benas griebėsi raginavimo – Funeral mini sodelyje sudegino jų nekenčiamą

maikę. Iki tol jis buvo beveidis, išmestas į svetimą šalį Karys, galėjęs nešioti bet ką, bet nuo šiol tai yra uniforma – jo mirtino priešo drabužis.

Pergalės ritualas neatnešė, bet net ir neparklupdė „Man U“ plaktukai buvo ekstazėje – lygiosios su Premier lygos banginiu! Išėjęs iš stadiono Benas leido hammerių miniai nunešti save į stotį ir tol važiavo District linijos traukiniu, kol jų dainuojančios gretos galutinai neištirpo mieste.

Gruodžio 2 į rungtynes su „Southamptonu“ jis jau ėjo ekipuotas pilnai: ant kaklo – mėlynai bordinis šalikas, o po plačiais atlapota striuke – West Hamo firminė maikė. Nuo bendro žygiavimo hammerių šeimoje net kūnas ėjo pagau-gais: aplink jį buvo broliai ir seserys, visi korpusu palinkę į priekį, atstatę į priekį ragus – prieš šitokį Kumštį United kristų net ir didžiausi banginiai, ką jau kalbėt apie tokią smulkmę, kaip vidutiniokas „Southamptonas“...

Ir shit... po dviejų valandų visa ta daugiataūkstantinė minia išėjo tylesnė už žemę – 0:1.

Buvo baisu klausytis tokios milžiniškos tylos ir, juolab, būti jos dalimi – vien tik beviltiškas batų kaukšėjimas, tols-tantis stoties link.

Gruodžio 21 su „Boltonu“ – 1:1.

Gruodžio 26 su „Fulhamu“ – 1:1.

Sausio 11 su „Newcastle United“ – 2:2.

Praėjo pustrėčio mėnesio, kai Benas save pasiskyrė West Hamo talismanu, o to smaugiančio pergalės džiaugsmo iki šiol jam neteko patirti. Lentelėje – pramuštas dugnas.

17. Bolton Wanderers – 21

18. Sunderland – 19

19. West Bromwich Albion – 17

20. West Ham United – 17

Į sausio 29 namų rungtynes su „Blackburnu“ jis atsisako eiti – tegu tie vilties burbulai išnyksta ir miršta be jo.

Bet pilnai dar atsiriboti negali – pro užkalną Funeral langą stebi, kaip atsitiesę jo broliai ir seserys brenda į savo amžiną karą.

Du kartus rungtynių metu burbulai kyla į dangų, bet Benas to nesureikšmina – „Blackburnas“ per tą laiką galėjo įmušti daugiau. Ir staiga Upton Parką sudrebina toks viską sprogdinantis triukšmas... per savo plaktuko karjerą tokio laukinio riksmo Benas dar negirdėjo – jis skiriasi nuo įvarčių džiaugsmo, nes yra galutinis – pergalingas.

Nebespėjęs išskirti į firminę West Hamo maikę apsivynioja hammerio šaliką ir bėga pasitikti saviškių. Kai šie išvirsta pro stadiono vartus, bando džiaugtis kartu, bet jaučia, kad neturi tam teisės. Jis matė tik pergalės salves, bet nenuėjo su jais viso kelio. Nepaisant bendros atributikos, Benas vėl pajunta tą atskirtį ir negali sau šito atleisti. Už keturių dienų „Liverpoolis“ ir ten jau jis mirk gyvenk privalo sėdėti tribūnoje.

3

Šitoms rungtynėms jis ruošėsi kaip nė vienoms kitoms iki tol: analizavo sudėtis, šansus... sezono pradžioje „Liverpoolis“ važiavo kaip tankas, dramatiškai nuo visų atsiplėšęs, bet po to krito į duobę ir buksavo ne prasčiau už West Hamą. Žodžiu, vardas gal ir grėsmingas, bet realybė – įveikiamas. Po paskutinės pergalės plaktukai tokie įsiutę, kad pervažiuotų bet ką. Visi eina į stadioną net dvigubai palinkę į priekį – baigėsi West Hamo duobė, nuo šiol burbulų patrankoms teks suktis kosminiais greičiais.

Pirmas įvartis krenta jau 7 minutę. Tiesa – į West Hamo vartus.

9 minutę – antras.

Už vartų sėdintis Benas pajunta beveik fizinį skausmą – kaip Ramiaveidžio batu į krūtinę. Į krūtinę, į galvą – į esmę. Ieškodamas supistos integracijos (jausmo, kad yra būryje) jis prarijo klaidingą piliulę. OK. Liverpoolis – toli, bet kad jau jį išmetė Londone, kodėl ne „Chelsea“, ne „Arsenalas“? Kažkas jį nusprendė įskiepyti į šitą Kumpį United, nieko bendro neturintį su Beno tikrąja esme, išskyrus tai, kad jo Funeral stovi prie pat jų veisyklos.

Kai „Liverpoolis“ įmušė trečią, tribūnos pradėjo skirstytis. Gavę eilinę pralaimėjimo dozę plaktukai kilo iš savo eilių,

bet veiduose nė iš tolo nebuvo to gniuždančio pabaigos skausmo, kurį išgyveno Benas, – vien tik tylus susitaikymas, kad viskas taip ir turėjo būti.

Matydamas šį fatalizmą Benas viduje sproginėjo – jis susimetė maikėm su tais, kam jau su motinos pienu iškiepyta, kad jie visada pralaimės. Susitapatino su jų šalikais, jausdamas pačią giliausią, beveik rūšinę neapykantą kiekvienam, kas yra ne plaktukas – vos per kažkokių tris mėnesius jam šitaip išplovė smegenis, tai koks, po velnių, yra poveikis, kai tais West Hamo kūjais tau daužo per galvą nuo vystyklų? Pirkdamas maikę ir šaliką Boleyn Ground suvenyrų šope jis matė, kokiomis sėklomis jie vysto tą savo lūzerių tinklą – vos tiktai hammerių kūdikiui pradeda busti sąmonė, pasirinkimo jis nebeturi: Happy 3th birthday, Plaktuke! – vargšui jau paruošta atvirutė ir drabužėliai su West Hamo emblemom. Išaugai iš West Hamo šortų, laikyk vestuvinį žiedą su aukse išgraviruotais plaktukais. Jeigu tu tikras Plaktukas, imi į žmonas Plaktukę ir jūs gimdot naujus Plaktukus. Faktiškai tame dovanų margumyne, pritaikytame visoms amžiaus grupėms, trūko tik West Hamo šikpuodžio ir plaktukais paženklinto karsto. Bet labai galimas daiktas, kad kažkur buvo ir tai – atskiras West Hamo Funeral. Ir gal net gerokai arčiau, negu Benas galvojo – nuo šito kraupaus atradimo Benui sutraukė veidą, – firminis West Hamo Funeral, esantis taip arti stadiono, kad pašarvotas velionis galėtų klausytis rungtynių.

– Einam ar pasiliekam? – baksteli į šoną Azimui. – Nes skirstosi jau. Azimai...

– Aš iki galo būnu, – įtraukia kaklą žmogus, tris mėnesius šėręs Beną pigiais bilietais į West Hamą. – Reikia mokėt pralaimėti.

– Nu tai OK – pralaimėjom. Nulis – trys...

– Nesvarbu.

Iki praeitų metų pavasario Benas vis dar maitinosi iš Marks&Spencer konteinerių. Paskui nusprendė – gana. Per toli nuo namų tie konteineriai, plius, jau uždirba pakankamai, kad leistų sau apsipirkti off-licence, kur viskas matuojama peniais. Pradėjo juos sistemiškai tirti ir taip atėjo iki „This and That“. Paėmė nuo lentynos į celofaną supakuotą batoną, ir čia staiga prisistato Azimas: Out of date, – į veidą jam juokiasi. Tipo, galiojimas baigėsi. Benas pasižiūri į datą – nu ne, dar savaitę galioja. Bando sūrį paimti, o tas jam vėl: Out of date.

Ir žvengia, viduje visas kreta. Paskui tik Benas suprato, kad čia toks babajiškas humoras. Suprask, jo off-laisensas šūdais senais neprekiauja – nėra ko žiūrėt į datas. Nei į datas, nei į kainą – pigiau vis tiek niekur nerasi.

Ir sunkiai su tuo pasiginčysi – net bilietai į West Hamą pas Azimą pigesni vos ne trečdaliu. Iš kur jis už tokią kainą juos traukia, Benui taip ir liko neaišku, bet faktas, kad oficialiose kasose tokių kainų nebūna net po trijų iš eilės pralaimėjimų.

– Klausyk, Azimai, – Benui staiga šauna mintis: kad jau Azimas jį čia įklampino, gal dabar pats ir ištrauktų? – O tu į Čelsį suveiktum bilietus? Arba į Arsenalą.

Azimas jo nesupranta:

– Su Čelsiu mes tik pavasarį žaisim. Artimiausios dabar mums – su Tottenhamu.

– Ne su West Hamu, šiaip – į Čelsio namų rungtynes. Mane jau nuo West Hamo pykina.

– Tšš, – tas pradeda šnypšti. – Neužsimiršk, kur sėdim.

– Nu tarp lūzerių sėdim – ko čia man neužmiršti.

– Paskui apie tai, gerai? – nosisuka visu kūnu nuo Beno.

Kaip jis bijo tų vietinių – prieš Beną tai jis visas liūtzmogis, o čia sėdi suraukęs subinę. Ir ką jie jam padarytų? Atimtų off-licence licenciją, kurios jis ir taip neturi?

– Nu nes logiškai pagalvojus – kodėl mes fuck turim kentėti, amžinai pralaimėti? Ką mes – įžadus davėm? Šitie gi viskas jau – krenta.

– Don't be so sure, it's still a question, – atpalaiduoja liežuvį Azimas. Kai susinervina, iš jo tai iššoksta, nors kitais atvejais jo anglų tartis būna nepriekaištinga. Bent jau Benas jį be problemų supranta, priešingai nuo West Hamo anglų, kurių kapotas lojimas taip ir liko už jo suvokimo ribos. – Visko čia dar gali būti... Birmingemas buksuoja ir tas pats Boltonas neblizga.

– Kas gali būti, Azimai? Nu išstenėtų jie tą septynioliką vietą, kuo aš asmeniškai netikiu, ir kas toliau mūsų laukia? Dar metus fuck kentėti, žiūrėti, kaip jie čia vargsta?

– Paskui, – nusipurto Azimas.

– Kas čia tau taip patinka. Šaliko gaila?

– Paskui.

– Tai tu apgink, gal aš klystu? Va suprantu, Liverpoolio – You’ll never walk alone! Tai ten tu jautiesi jėgoj, kad tave kažkas saugo. Girdi, kokia eina jėga? – Benas sekundei nutyla, leisdamas Azimui išgirsti tą saugančią jėgą transliuojantį „Liverpoolio“ fanų giedojimą. – O čia fuck visi atsistoja ir staugia, kaip pučia burbulus. Tai tegu jie per burną juos išpučia ir stovi su tais burbulais, – prisiminęs prie Londono Adatos savo kruviną burbulą, staiga pamato tą vaizdą: trisdešimt tūkstančių hammerių, dumbliuojančių raudonais burbulais, kurie po West Hamo įvarčių atplyšta ir kyla į dangų. – Ne, bet tu man paaiškink, kuo, pavyzdžiui, blogai yra Čelsis? Kelinti dabar jie lentelėje? – ištraukia Azimui iš rankų susuktą programėlę ir pirmą kartą gyvenime leidžia sau pažiūrėti į patį Premier lygos viršų.

1. Arsenal – 51

2. Manchester United – 47

3. Newcastle United – 47

4. Chelsea – 44

Nuo atsivėrusios perspektyvos (prielaidos, kad jis yra „Chelsea“ fanas) net kūnas sušiurpuliuoja. Tarsi darytų kažką begėdiško – pro Funeral lentų tarpą žiūrėtų į nuogą princesę Buckingham Palace lange.

Tokia pati lentelė, tik didelė, kaba Azimo off-laisense, ir, Benui kaskart ten atėjus, jie vertina West Hamo šansus.

Abiejų akys įbestos į tą septynioliką vietą, atrodytų, tokią pasiekiamą, bet nuolatos nuo jų tolstančią. Nuo septynioliktos žemiau žvilgsnis leidžiasi, bet aukščiau niekada nepakyla.

Net ir dabar, nors žiūri sėdėdamas, Benas jaučia, kaip iš pradžių akyse, o paskui ir visame kūne pradeda tvenktis įtampa... Nuleidžia akis į dugną – ramu. Pabando pažiūrėti į viršų – įtampa vėl atsiranda.

Ir čia jis staiga prisimena į stadioną traukiančius hammerius – kaip jie eina į savo amžiną karą net dvilinki sulinkę į priekį. Paskui „Man U“, „Liverpoolio“ fanus, kurie ėjo išdidūs ir tiesūs... Klausimų, iš kur ima pradžią visi šitie fiziniai skirtumai, praktiškai nebelieka – nuo žiūrėjimo į Premier lygos lentelę. Jeigu tavo klubas viršūnėje ir taip yra metai iš metų, tavo stuburas automatiškai tiesiasi. O jeigu tu esi hammeris – žiūri kas rytą žemyn ir pamažu plaktukėji. Jų tikslas – auksas, o tavo – išlikti. Todėl tu žiūri žemyn net ir eidamas į Azimo off-laisensą. Ir Azimas tave taip pasitinka – nuleidęs akis tau į klyną. Visa tai suformuoja lentelę, ne veltui ji vadinasi Standings. Suformuoja ne tik tavo kuprą, bet ir gyvenimo lūkesčius, kur paskutinė vieta virš brūkšnio bus tavo svajonių riba.

– Ten visai kita publika, – pamatęs, kur Benas dairosi, atsiima programėlę Azimas.

– Tai aišku – visur ji kita. Skiriasi šalikai.

- Viskas skiriasi – požiūris.
- Koks dar shit požiūris?
- Kitas. Ten visai kiti pinigai.
- Tai požiūris ar pinigai? – Benas nuoširdžiai jo nesupranta. Rimtai, apie požiūrių skirtumą pirmą kartą gyvenime girdi. – O koks yra mūsų požiūris? Ir kas apskritai čia per daiktas? Požiūris į kamuolio spardymą?
- Jie supirkinėja žaidėjus. O mes auginame savo.
- Azimai, bet jie ketvirtai. Su savo perkamu požiūriu. O mes su tavim iškrisim.
- Don't say so, don't be so sure, – vėl atsiveržia Azimo liežuvis. – Boltono dabar laukia banginiai. Tas pats Liverpulis, Man U...
- Klausyk, tu iš Pakistano! Kas tau tas Boltonas, ką? Jiems čia lopšy jau dainavo: Tu amžinai pūsi burbulus, – bet mes su tavim prie ko?
- Ties žodžiu „Pakistanas“ Azimas vos matomai krūpteli.
- Benas tai pastebėjęs nusprendžia atidžiau rinkti žodžius.
- Dar būtų babajų klubas – vartininkas babajus, visi žaidėjai – OK... Toks visas Babay United.
- Kas tie babajai? – Azimas atsisuka.
- Nu jūs – Indija, Pakistanas, – tąkart jau „Pakistaną“ Benas ištaria tyliau negu „Indiją“. – Kas ten dar – Bangladešas, Šri Lanka...
- Čia tu sugalvojai?
- Ką?
- Kad mes babajai?

- Nu laba diena... Babajus yra babajus. Tu ką, nežinojai?
- Ko?
- Kad taip visi jus vadina?
- Kas tie visi?
- Nu mes.

Benas stebisi, kad jam tai naujiena. Tas pats, jeigu jis išsprogintų akis, išgirdęs „east european“. Čiapačiai čia jau taip – įžeidimas. Po to, kai prie Londono Adatos paliko gargaliuojančius lenkus, daugiau jis to niekada negirdėjo. O „babajai“ buvo taip įprasta... Apskritai – čia babajų distriktas, – pirmą kartą išgirdo iš Olgos, kai jie leidosi į Funeral šturmą per Benui dar tuo metu nepažįstamą išmirusį Upton Parką. Ir paskui jau girdėdavo nuolat: Victoria&Albert Collection ofise Vika ramiausiai pranešdavo: Šiandien tau pas babajus.

Kitą dieną būdavo „žydai“, „lenkai“, „latinai“...

Tiesa, po anos Olgos replikos jis irgi perklausė, kas tie „babajai“, ir Olga atsakė identiškai: Indija, Pakistanas. Kas ten dar – Bangladešas, Šri Lanka... Karlis pradėjo žvengti: Visi, kas vietoj *bye, bye*, sako *babai* – liežuvis nepakankamai priveržtas.

- Bet čia įžeidžianti forma? – įsismeigia į akis jam Azimas.
 - Kaip suprasti – įžeidžianti?
 - Paniekinimas? Kaip... – sulaiko lūpose žodį, kuris jam vos neišsprūsta.
 - Ne, čia tiesiog... regionas. Kodėl aš turiu tave niekinti?
- Benas gali nekęsti, o taip: jeigu tas jausmas sukykla, jis visas

ląsteles ir neutronus pajungs vieninteliu tikslui – sunaikinti neapkenčiamąjį. Geriausias to pavyzdys – gyvenimas, kurį jis dedikavo Ramiaveidžio medžioklei. Bet įžeidinėti – come on. Arba, dar blogiau, žeminti – Azimas pavartojo „offensive“ ir Benas tiksliai nežino, kuriai reikšmei šį žodį priskirti. Bet kuriuo atveju jis nuo to turi skiepą – gavo jį dar vaikystėje, kai tekdavo nuolat kapotis su šveitusiems jam į veidą: „ruskis“ arba „kacapas“. Tos kovos jį taip suformavo, kad žeminti jam atrodo per žema. O tuo labiau dar Azimą, su kuriuo jie petys į petį sėdi jau aštuntas rungtynes. Kuris gruodžio 26 po išvargtų lygiųjų su „Fulhamu“ prie pisuarų Benui pasakė:

– You're christian, Tomas, right? Gal nori truputį Kalėdų?

Benas iš pradžių net pasimetė – kas čia per suktas pasiūlymas ir kiek jam tas malonumas kainuos? Azimas nieko nedarė už dyką – pigiau negu bet kas Londone, bet labdara niekada neužsiėmė.

Tiesiai iš stadiono jie nuėjo į Azimo off-laisensą ir ten jau Azimas įgarsino, už kiek Upton Parko krikščionims jis stumdo Kalėdų stebuklą.

– Iš tavęs šeši dvidešimt, bro – Maiklas mėgsta raudoną. Aš pasirūpinsiu užkanda, – nukėlęs iš alkoholio lentynos apdulkėjusį butelį vyno pasilenkė prie Nuts&Fruits skyriaus semti į maišą razinų.

– Kas yra Maiklas? – pasitikslino Benas.

Šventas Mikalojus (Saint Nicholas)? Arba kitaip – Santa Klausas?

- Senas mano draugas – krikščionis. Pas kurį dabar eisim.
- Anglas?
- Pakistanietis.

Kai jie įžengė į tą kariu kvepiančią butą kitoje Barking Road pusėje stovinčiame daugiabutyje, keisčiausiai sureagavo vaikai. Jų šelmiškos akys trumpam išlisdavo iš kurio nors kambario tarpdurio ir taip pat žaibiškai dingdavo. Svetainėj ant sienos kabėjo paveikslas su širdį atvėrusiu Kristum (lygiai toks pats kadaise kabėjo Vilkijos svetainėje), ant stalo – gėrimai, valgiai, o kampe – Kalėdų eglutė, papuošta žaislais ir girliandom.

Funeral gyvenančiam Benui matant šį kalėdinį bruzdesį iš pradžių net kojas pakirto. Atmintyje kaleidoskopu prabėgo visos vaikystės Kalėdos, ryškiausiai tos senos, sovietmečio, kai švęsti jas buvo uždrausta ir jie su mama po jos darbo važiuodavo pirmiausia į mišką, mama ten nukirsdavo eglę ir jau tada – į Vilkiją. Promočiutė su baba būdavo prikėpusios bulkų: su kopūstais, su bulvėm, su grybais, priruošusios tūkstantį silkių, išvirusios barščius su ausytėm... Kol jos serviruodavo stalą, Benas puošdavo eglę: kosmonautai, milicininkai – kokių tik žaislų ten nebūdavo. Ką tik nukirsta eglė vis dar kvepėjo mišku, spygliai šalti, suledėję, tik į pabaigą šakos atšildavo, kai jau reikėdavo grįžti į Kauną. Namo jie važiuodavo naktį, nes mamai kitą rytą į darbą. Ap-svaigęs nuo aguoninio pieno Benas moskvičių užmigdavo

ir mama nešdavo jį į liftą ant rankų. Paguldžiusi į savo lovą užklostydavo, užbučiuodavo – va čia tai buvo Kalėdos...

Paskui jos pradėjo byrėti – su kiekviena mirtimi luitas stebuklo atskildavo. Kai nebeliko Vilkijos, mama kaip tik įmanydama stengėsi ją atkartoti Kaune: bulkas su tais pačiais įdariais, silkes, barščius su ausytėmis, bet buvęs stebuklas negrižo. O kai ir mamos nebeliko, Benas pradėjo nekęsti Kalėdų. Paskutinės Kalėdos, apie kurias paklaustas, kur šventė, galėtų atsakyt bent apytiksliai, buvo Edžio laive.

Londonė per tą šventinį vakarą sunkiausia jam buvo matyti prie parduotuvių ir skverų vis augančius kalnus eglių – supresuotų ir laukiančių, kada jas išnešios po namus. Pėsčiuosius, kurie jas nešdavosi persimetę per petį – kažkas atstumiančio buvo jų eisenose ir tas švytėjimas veiduose: *I'm driving home for Christmas / Oh, I can't wait to see those faces...* Žinodamas, kad brangiausi jam faces nepasirodys net ir vaiduoklių pavidalu, nors jis ir gyvena Funeral, Benas laukdavo, kada pasibaigs ta alinanti jaukumo isterija... kada po Trijų Karalių visos atitarnavusios eglės, pilkos ir nutrupėjusios, atguls po miesto konteineriais – viskas, košmaras baigėsi, galima įkvėpt pilnais plaučiais.

Rimtai, paklaustas, ką veikė per 2000, 2001 Kalėdas, nežinotų, ką atsakyti. Dieną tikriausiai dirbo, vakare grįžo į Funeral. 2002 Kalėdas irgi panašiai ignoravo ir jau įsi-vaizdavo prašokęs, bet antrą Kalėdų dieną Azimas sugargaliavo: *Wouldyoulike litlebit of Christmas?* Ir taip jie su West Hamo maikėm atsidūrė babajų Kalėdose.

– Maiklas, Samuelis, Marija, – Beną sveikino Pakistano krikščionys.

Maiklas buvo dviaukščio autobuso vairuotojas (double deckerio, kaip juos čia vadina), Marija – Maiklo žmona, o Samuelis – jo brolis. Visi, išskyrus Azimą, kalbėjo ta kiek paminkštinta anglų kalbos atmaina, bet angliškai – ir vien tik dėl Beno. Tik didžiausio įkarščio momentais pereidavo į savo.

Kaip kad temoje apie dramblius – kodėl Indijoje jie vis dar yra, o Pakistane išnyko? Maiklas tvirtino, kad jie išnyko kartu su mogolų karaliais, kurie dar ant jų jodinėjo, sikhai jau to nebedarė, o anglai apskritai įvežė mašinas. Ir čia stauga užvirė ginčas: kurie iš tų trijų pavergėjų Pakistanui buvo blogiausi. Vyrams sukibirkščiavus tarpusavyje, anglų kalbos nebeliko.

Bet vos tik jie tą išsiaiškino, priėję Benui nežinomą išvadą, vėl sugrįžo į anglų. Prasidėjo tema apie Pakistano atsispyrimą nuo Indijos – kaip anglai nubraižė jiems sienas (tiesiog iš lempos, žemėlapyje) ir šalys pasinėrė į chaosą: nemusulmonai bėgo į Indiją, musulmonai į Pakistaną – skubėjo pro tą sieną prasmukti, kol ji dar buvo tik popieriu. Vienas tokių bėglių buvo Azimo tėvas. Trys perpildyti traukiniai tą rytą išvažiavo iš Indijos, du pakeliui susprogdino, o trečias spėjo prašukti.

– Alhamdulillah, – atsiduso Azimas. – Tėvas buvo ant trečiojo stogo. Priešingu atveju aš šiandien čia nesėdėčiau.

Paskui – apie tą bordelį, kurį anglai, savo sieną braižydami, perrėžė į dvi dalis (tai jau buvo Maiklo istorija, vainikavusi nerealių jų vakarą): pusė jo atsidūrė Indijoje, pusė – Pakistane. Ir kažkurie pareigūnai (pakistaniečiai, indai ar anglai – čia Benui taip ir liko neaišku) bandė prostitutes iškeldinti, bet matrona pasakė jiems – ne. Čia yra mano turtas, viskas, ką aš turiu, nors jūs visi užsikruškit. Mano kekšės guls po visais, nepaisydamos religijos ir sienų, bet darys tą čia, kaip ir darė – mūsų meilė sienų nežino.

Supratę, kad nepalauš prostitučių, mentai nutarė padaryti ablavą – užpulti viešnamį naktį, išprievartauti visas merginas ir po to perpjauti gerkles. Matrona apie tai sužinojusi sukvietė merginas ir pasakė: Šiąnakt mes visos žūsime. Jeigu kuri nors bijo, pats laikas išeiti dabar. Visos, kurios nuspręs likti, bus aukso raidėm įrašytos į meilės be sienų kankines.

Aptarnavusios paskutinius klientus iš abiejų sienos pušių, merginos griebė kanistrus ir perliejo namą benzinu. Kai prasidėjo šturmas, matrona tiesiog užsirūkė ir viešnamis užsiliepsnojo. Užsikruškite, išgamos! – šaukė korumpuotiems policininkams languose atsistojusios kekšės. Stovėjo išdidžios ir nuogos, kol nesudėgė gyvos.

Besiklausant šio pasakojimo Benui taip užvirė kraujas... jis matė tuose languose Air Serbią, Domianą, Godaivą, o apačioj – Kauno mentus, parsidavusius nuo galvos iki kojų.

Norėdamas atsidėkoti už tokį adrenalino užtaisą, papasakojo jiems apie Pilėnus. Kad irgi buvo toks atvejis, kai pilį užpuolė vokiečiai ir visi susidegino.

– Kada tai buvo? – paklausė Maiklas.

– Senovėj, – atsakė Benas. – Tiksliai nepasakysiu. Bet sudegė visi iki vieno.

Svetainėje stėjo tylą – tokia gili pavergtųjų bendrystė, nereikalaujanti papildomų žodžių. Galų gale paaiškėjo, kad ir tie Maiklo minėti mogolai – paskutiniai Pakistano engėjai, dar jodinėję drambliais, – buvo tie patys mongolai. Azimas tai bandė užginčyti, bet Maiklas atskaitė jam paskaitą, iš kur tie mogolai atėjo – double deckerio draiveris, o tobulai išmanė istoriją. Bet lemiama suartėjimo tašką padėjo seni indų filmai – pats faktas, kad Benas juos žino („žino“ – jis užaugo ant jų, čia yra tai, kas jį suformavo).

– Iš kur tu jį ištraukei, Azimai? – susižavėjęs aikčiojo Maiklas. – Čiagi visiškai mūsų žmogus.

Azimas patenkintas juokėsi: O ko jūs, maždaug, tikėjotės – šūdais aš neprekiuju.

– Babai, babai, – prieš vidurnaktį išlydėjo juos Maiklas. Samuelis išėjo su jais.

– Babai, – atsisveikino gatvėje. Paskui ir su Azimu:

– Babai.

Benas ėjo į Funeral, per metrą pakilęs nuo žemės... Galvojo apie tą Kristų, kurio paveikslas kabėjo ant sienos: veidas toks gailestingas, širdis – atvira žaizda. Bet ji atvira visiems. Ir jam, ir toms vargšėms kekšėms, kurios susidegino

viešnamyje. Apie kažką panašaus finale svajotų ir jis – savo bergždžią gyvenimą paversti liepsnojančiu fakelu. Kol tie visi korumpuoti mentai dar tik artėtų prie namo, jis šaudytų į juos iš kalašnikovo. Godaiva! Domiana! Air Serbia! – baigęs apkabą užšautų duris. – Ar jūs pasiruošusios mirti? Susitiksime kankinystėje – už meilę be jokių sienų!

Išmesti Karį į Taiką, kaip įkalinti šeimoje prostitutę – ji užtaisyta tūkstančiams, o ją verčia tarnauti vienam. Būtent taip Benas jaučiasi Londone – būdamas galingiausia patranka yra priverstas gaudyti šunsnukį, kuris jo mažojo piršto nevertas.

O kur jūs einate, Vade? – paminkštinta anglų kalba sugargaliavo sniegas po kojom. – Į Funeral, kur man daugiau... – Nenorite su mumis? Visi liepsnoje išsitektume. – Dar negaliu, ne dabar. Turiu kažką padaryti. – Kažką daugiau negu mes? – Ne, tiesiog kažką savo. Dėl ko man duotas gyvenimas. Babai, gražuolės. – Babai. Tikrai nenorit sudegti? – Labai norėčiau, mergaitės, bet dar neturiu už ką.

5

Kai Mesijas sušvilpė pabaigą (tokia simboline pavarde buvo rungtynių teisėjas – paskutinių Beno rungtynių Boleyn Ground stadione), Defoe, Kanoute, Di Canio ir dar keletas hammerių nusilenkė savo tribūnomis, pirmiausia – Chicken

Run sektoriui, paskui santūriai paplojo už vartų gaudžiančiai tuštumai ir iškeliavo į rūbinę. Tuo tarpu „Liverpoolio“ žaidėjai absoliučiai pilnu sąstatu nubėgo prie savo fanų ir dešimt minučių jiems plojo.

Kažkas iš redsų sirgalių sugebėjo į stadioną prasinešti magnetofoną ir dabar leido jų himną sutriuškinato priešo tvirtovėje.

When you walk / Through the storm, – į tą audrą juos vedė senoviškai vibruojantis balsas. – Hold your head / Up high, – iškėlę raudonus šalikus į šonus lingavo fanai. – And don't / Be afraid / Of the dark, – ir čiagi jų buvo tik sauja – kas turi dėtis namų rungtynėse, kai jų susirenka tūkstančių tūkstančiai ir tą himną užleidžia per visus stadiono garsiakalbius. – At the end / Of a storm

There's a gooooooolden sky

Benas į juos žiūrėjo plėšomas prieštaraivimų – tokį gilų komandinį jausmą jis išgyveno tik studijų metais, kai Policijos akademijos bendrabutyje su kursioiais traukdavo dainą apie Vito Lingio nužudymą. Kai Vilniuje jį nušovė brigadiniai, Benas dar buvo moksleivis Kaune, bet ir po metų, kai jau studijavo, tas beginklio žurnalisto nužudymas jo gyslose nebuvo atšalęs. Visa Lietuva sulaikiusi kvapą stebėjo Vito Lingio žudikų procesą ir ilgai dar buvo neaišku, ar jie neišlips sausi. Būtent tada jie bendrabutyje ir plėsdavo jam skirtą dainą, tikėdami, kad su jais į Lietuvą pagaliau ateis

teisingumas – jie bus ta mentų karta, po kurių kojom kris visi daktarai ir brigados. Mentai iš didžiosios raidės – nenu- galimi ir nepaperkami.

Imk mano ranką, brolau / Ir niekad daugiau nebijok, – Rič- ka grodavo gitara, o Saulėnas, Vytelis ir Benas iš savo lovų pritardavo. – *Nebijok – tai nieko baisaus / Na tik tiek, kad tave nušaus.*

Benas mentiško idealizmo Lietuvai taip ir neprireikė – lei- dusi pasižaist superagentą išmetė jį į Londoną mirti. Bet tas komandinio jausmo poreikis liko jame kaip skylė, laukianti, kada bus užpildyta. Jis ir toliau ieško partnerio, pasiruošu- sio su juo eiti per visas ugnis ir audras. Partnerio, kuris už jį mirtų, jeigu būtų tokia būtinybė. Turėdamas tokį partnerį Benas taptų nenugalimas.

Walk on / Through the wind, – daina staiga šauna į vir- šų. – *Walk on / Through the rain*, – dar stačiau kyla į dangų ir Benas pašoka ant kojų. Išskleidžia West Hamo šaliką ir laiko įtempęs tarp rankų. – *Walk on, walk on*, – linguoja vienas South Stando tribūnoje. – *With hope in your heaaaa- aaaart*, – eina šikt, kokie žodžiai! Jeigu prieš tryliką metų jo ašarų liaukos nebūtų užakusios, jis dabar šimtu procentų verktų. – *And you'll neeee-veeer waaalk...* – įsivaizduoja tą paauglį su įgimtu Dauno sindromu, kaip jį ten laiko apsika- binę suaugusieji ir jis saugus, kaip motinos iščiose. – *Aaa- looooooone...*

– Azimai, einam į Čelsį? Tu mums suveiki bilietus, o aš parūpinu maikes ir šalikus.